UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum, Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferen[t]ia IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

Visual Library

℞. Tunc minorem, *hæc eſt mea:* futuram fuiſſe tam ſpeculativè quàm practicè falſam; quia fuiſſet diformis rectæ rationi practicæ, dum ſine ſufficienti & rationabili motivo ita judicâſſet, non adhibendo diligentem inquiſitionem veritatis: quare acceſiſſet ad Liam cum conſcientia Erronea vincibili & culpabili; adeoque ſpeculativè & practicè falſa.

CONFERENIA IV.

8. COmmunis DD. D. Thomæ 1.2. q. 19. a, 5. D. Bonav. in 2. d. 39. a 1. q. 4. Azor. Sanchez, Vasq. & aliorum, docet, *Conſcientiam non tantùm rectam, ſed etiam erroneam invincibilem obligare ad ſui ſequelam ſub peccato; pro ratione dictaminis mortali vel veniali; actùmque conformatum honeſtum atque moraliter bonum efficere.* Quæritur ergò, an credens hodiè eſſe feſtum, cum non ſit, omittendo ſacrum peccet mortaliter? item alius in die feſto invincibiliter putat non eſſe feſtum, an pecet ſi ſacrum audire negligat? item, quidam putat invincibiliter hodie eſſe diem jejunii, cùm non ſit, & manducat carnes: alius diem veneris putat ſimiliter eſſe diem

Jovis, an comedendo carnes peccet contra præceptum Eccleſiæ? alius putat licitum eſſe mentiri officioſè pro ſervanda vita proximi: aut furandum ditiori ut det egenti: an excuſentur à peccato? Ratio dubitandi eſt; quià malum non poteſt præcipi vel obligare hominem: ſed id, quod Conſcientia Erronea dictat, v, g, furari, mentiri, die veneris carnes manducare, die feſto miſſam non audire, eſt verè in re, & intrinſecè malum: ergò illa Conſcientia non poteſt præcipere vel obligare aut liberare hominem ad vel à peccato.

RESOLUTIO: Credens hodiè eſſe feſtum, quod non eſt, omittendo ſacrum, peccat mortaliter: alius putans non eſſe feſtum, cum ſit, non peccat negligendo audire ſacrum: ſimiliter putans invincibiliter diem veneris eſſe diem Jovis, manducando carnes non peccat: nec ille qui mentitur officioſè pro liberando proximo: nec denique ultimus furando ditiori, ut ſuccurrat egentiori. Ita docent cit. DD. &c.

Probatur I. ex Apoſtolo ad Rom. 14. ubi cùm docuiſſet in lege Chriſtiana nul-

lum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lum cibum eſſe immundum ; nihilo minus aſſerit Judæos converſos, qui ex conſcientia Erronea putant cibos gentilium eſſe immundos ac vetitos, verè peccare, ſi comedant. *Scio* (inquit) *& confido in Domino JEſu, quia nihil commune eſt per ipſum, niſi ei qui exiſtimat quid commune eſſe, illi commune eſt.* II. Ratione manifeſta: quia dictamen conſcientiæ proponens voluntati aliquid, ut lege præceptum aut prohibitum, bonum vel malum, eſt immediata lex & regula voluntatis in operando: atque adeò præcipiens vel prohibens aliquid obligat ſub peccato præciſè quatenùs proponitur voluntati per dictamen intellectûs ſaltem practicè verum : ergò non tantùm conſcientia recta, ſed etiam erronea invincibilis, practicè verè dictans aliquid eſſe præceptum vel prohibitum &c. obligat voluntatem ad ſui ſequelam ſub peccato, ut contra faciens, v. g. erroneè putans hodie eſſe diem feſtum, & ſacrum omittens &c. verè peccet.

Ad rationem dubitandi ℞. Malum formaliter ut malum, practicè propoſitum voluntati in ratione mali, non poſſe præ-

cipi, vel obligare hominem ; benè autem malum materialiter tantùm ; quando practicè proponitur voluntati ſub ratione boni.

CONFERENTIA V.

9. EX dicta Conferentia videtur ſequi licere poſteà delectari de opere intrinſecè malo ex inculpabili ignorantia perpetrato : v.g. de carne comeſta die veneris : de liberatione proximi facta per mendacium officioſum : de ſubventione charitativa procurata pauperi per furtum ; & quidni etiam de periurio, homicidio, adulterio invincibiliter benè factis ? quæ omnia videntur eſſe illicita.

RESOLUTIO : Hæc omnia licent, quamdiu durat conſcientia invincibilis dictans fuiſſe bonum : at poſtquam quis cognovit actum fuiſſe intrinſecè malum, de eo præterito materialiter accepto & ſecundùm ſe, delectari eſt peccatum ejusdem ſpeciei cum ipſo actu, ſecundùm omnes. Ratio primæ partis eſt : quia durante Conſcientia invincibili dilectatio eſt de objecto honeſto : perinde enim eſt ſic delectari ac ſibi complacere, quod tali actu non peccaverit :